
Zpráva o finanční stabilitě 2019/2020

***Tisková konference ČNB
k výsledkům jednání o otázkách
finanční stability***

Jiří Rusnok, guvernér
Jan Frait, ředitel sekce finanční stability

Obsah prezentace

- 1. Souhrnné vyhodnocení rizik a přehled hlavních opatření ČNB**
2. Hodnocení vybraných rizik

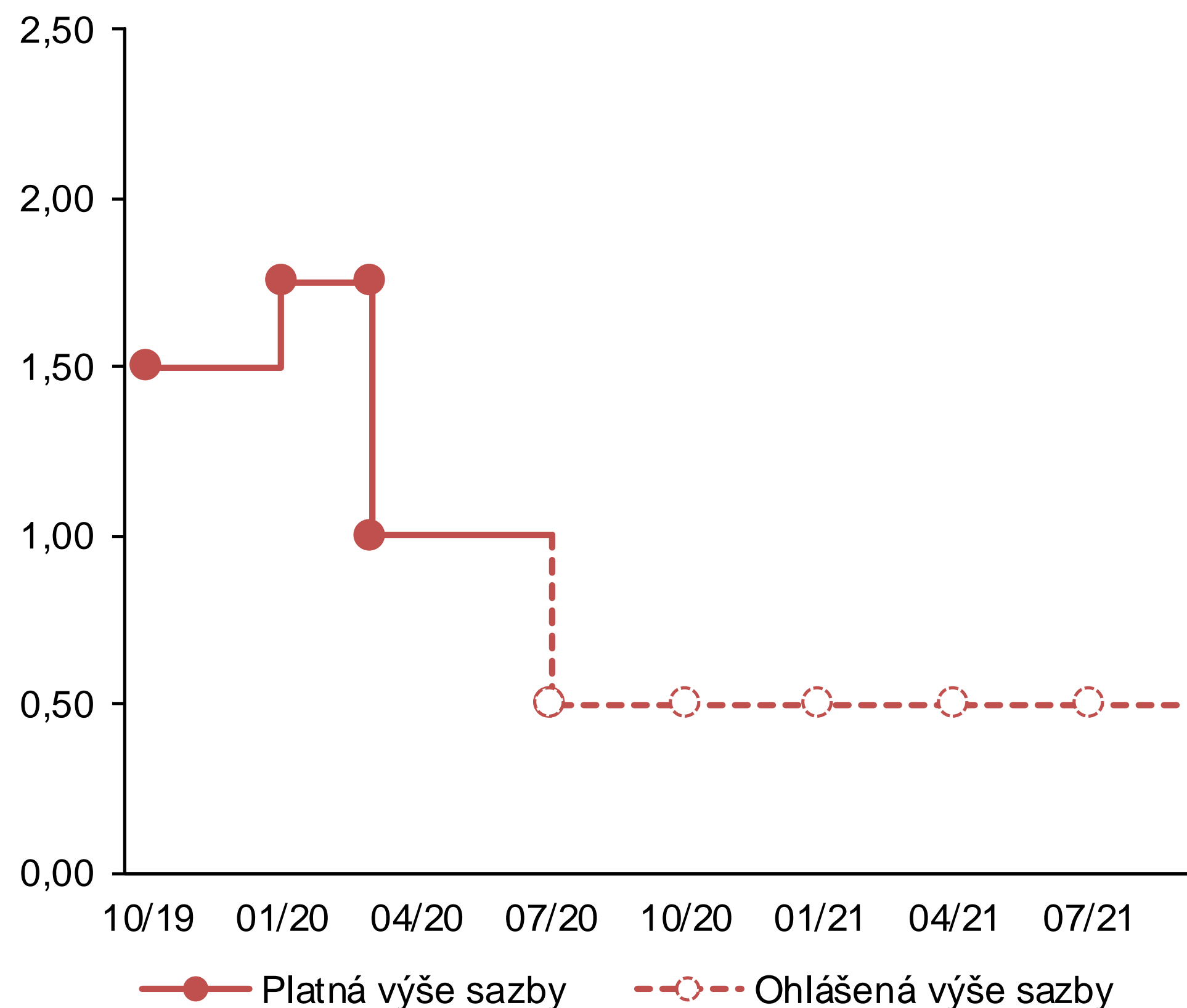

- Finanční sektor v ČR procházel v období od jara 2019 velmi příznivým vývojem.
  - Bankovní sektor si udržel vysokou odolnost vůči možným nepříznivým šokům a vstoupil do koronavirové krize v dobré kondici.
- Narušení ekonomické aktivity vyvolané pandemií nemoci COVID-19 vytváří hrozbu značných úvěrových ztrát a výrazného omezení úvěrování ze strany bank.
  - Stabilizační a podpůrné programy vlády dodávají reálné ekonomice likviditu a brání překotné vlně úvěrových selhání.
  - Opatření ČNB stabilizují dluhovou službu reálných sektorů a preventivně podporují likviditu finančních institucí.
- Postupně bude s vysokou pravděpodobností docházet k materializaci rizik akumulovaných v předchozí růstové fázi finančního cyklu.
  - Po ukončení moratoria na splátky úvěrů se zejména více zadlužené domácnosti a podniky mohou dostat do platební neschopnosti.
  - V bilancích bank se to projeví nárůstem úvěrových ztrát.
- Banky zpřísňují úvěrové standardy, rozsah nově přijímaných rizik do jejich bilancí se tak bude snižovat.

Rozhodnutí o stanovení sazby proticyklické kapitálové rezervy (1)

Sazba CCyB v ČR

(v % celkového objemu rizikové expozice)

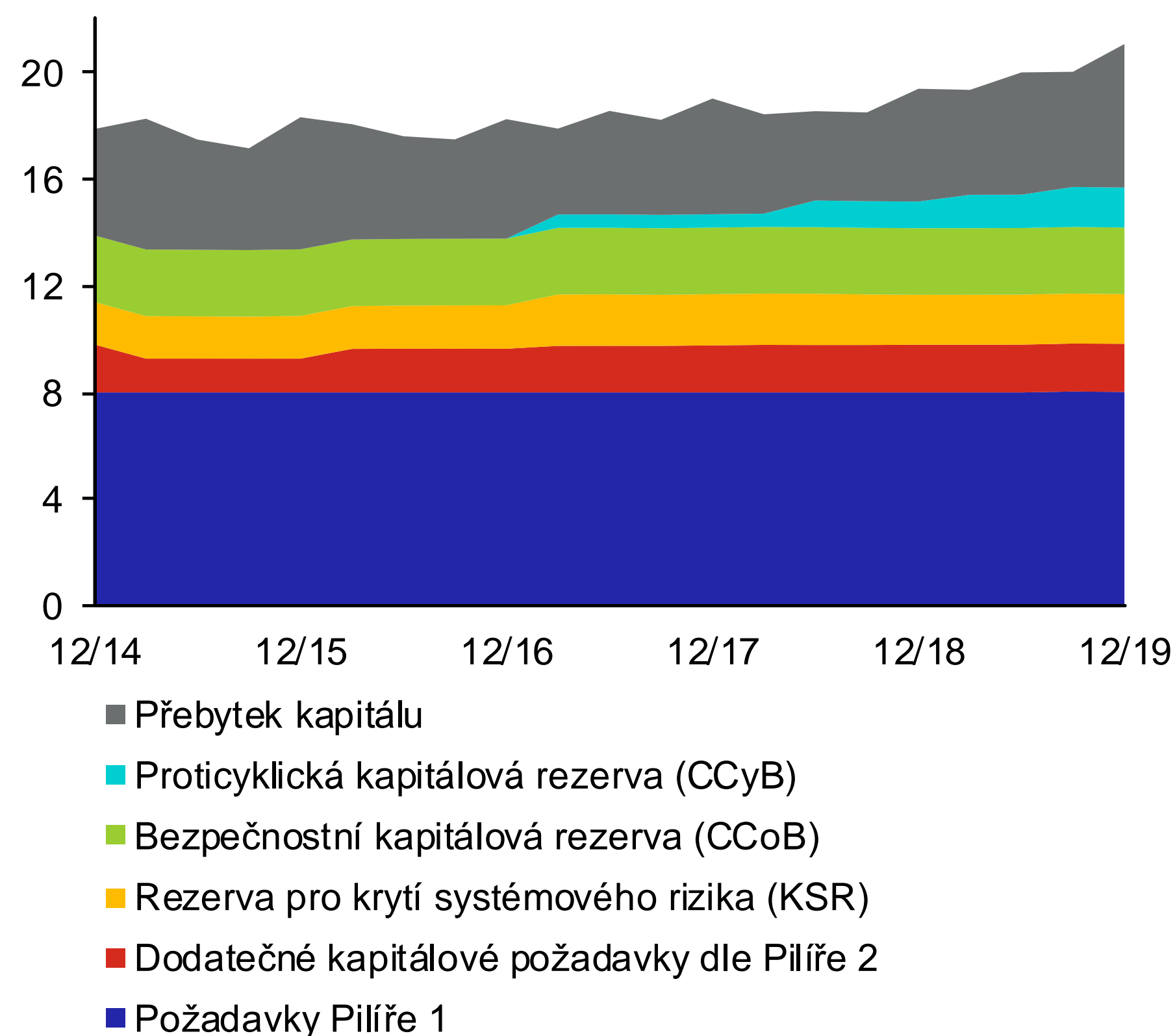
Pramen: ČNB

- Bankovní rada rozhodla o snížení sazby proticyklické kapitálové rezervy (CCyB) na 0,5 %.
- ČNB je připravena v případě výrazného nárůstu úvěrových ztrát bank proticyklickou kapitálovou rezervu plně uvolnit, aby podpořila jejich schopnost plynule úvěrovat nefinanční podniky a domácnosti.
- ČNB považuje za přirozené, že v případě silně nepříznivého vývoje banky po eventuálním úplném rozpuštění CCyB využijí rovněž bezpečnostní kapitálovou rezervu a případně i kapitálovou rezervu ke krytí systémových rizik, aby mohly dál poskytovat služby svým klientům.

Rozhodnutí o stanovení sazby proticyklické kapitálové rezervy (2)

Struktura kapitálových požadavků v domácím bankovním sektoru

(v p.b., p.o. v %)

Zdroj: ČNB

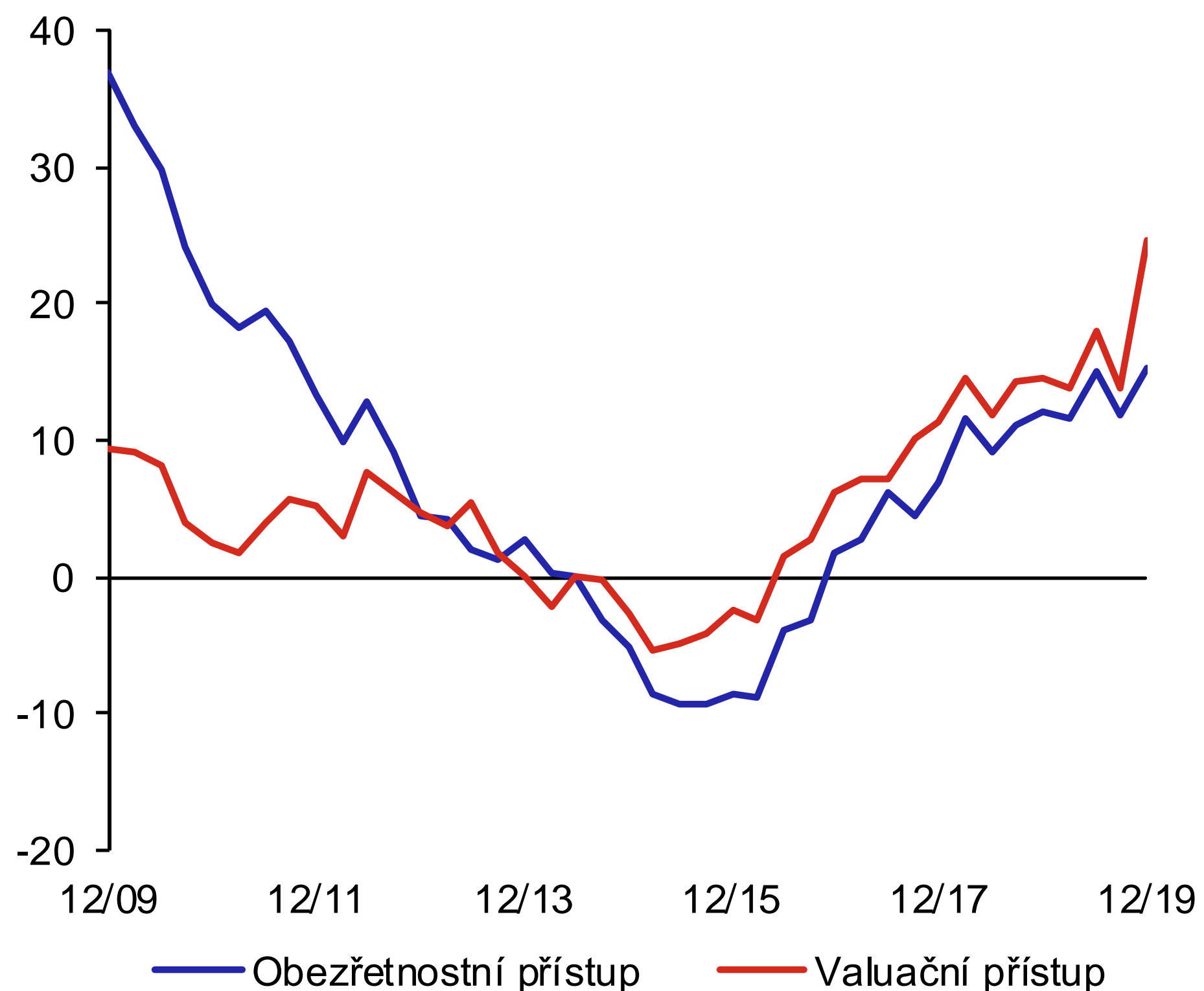
- Kapitálová pozice domácího bankovního sektoru je nyní robustní.
- Celkový kapitálový poměr bankovního sektoru dosahoval ke konci loňského roku 21,3 %, přičemž
  - požadavek na kombinované kapitálové rezervy činil v průměru 5,9 % (158 mld. Kč),
  - přebytek kapitálu nad regulatorními požadavky dosahoval 5,6 % (148 mld. Kč).
- Většina bank v současnosti splňuje souhrnný kapitálový požadavek a má dostatečnou volnou kapitálovou kapacitu k úvěrování díky přebytku kapitálu a zisku zadržnému v souladu s doporučením ČNB.
- ČNB je připravena využít všechny své dohledové i regulatorní nástroje k zachování tohoto stavu.

Trh nemovitostí a poskytování hypotečních úvěrů (1)

- Nadhodnocení cen bytů se ke konci roku 2019 pohybovalo v rozmezí 15–25 %.
- V případě silně nepříznivého vývoje v reálné ekonomice se ceny bydlení mohou snížit.

Odhadované nadhodnocení cen bytů

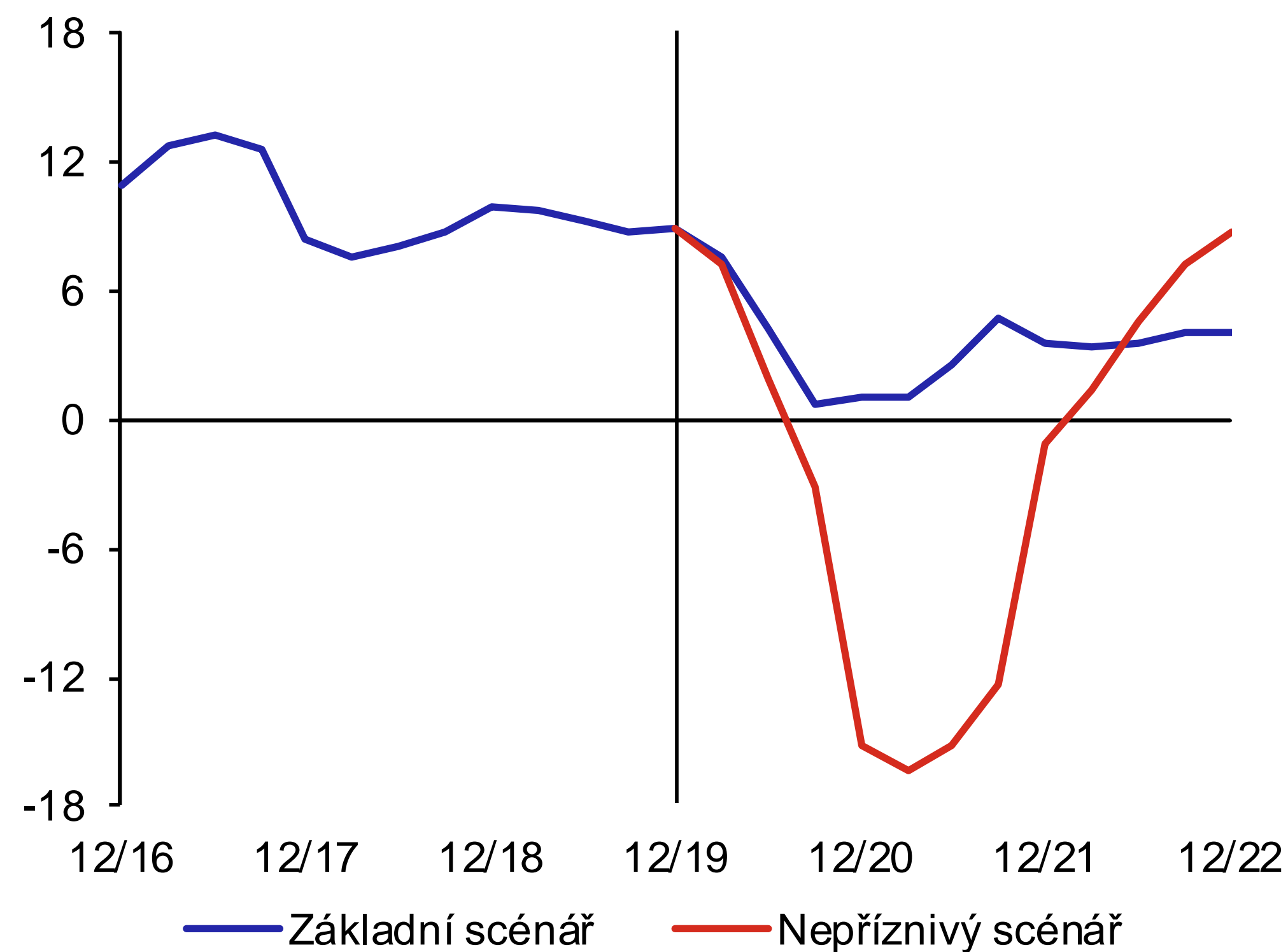
(v %)

Zdroj: ČNB

Meziroční tempo růstu cen nemovitostí

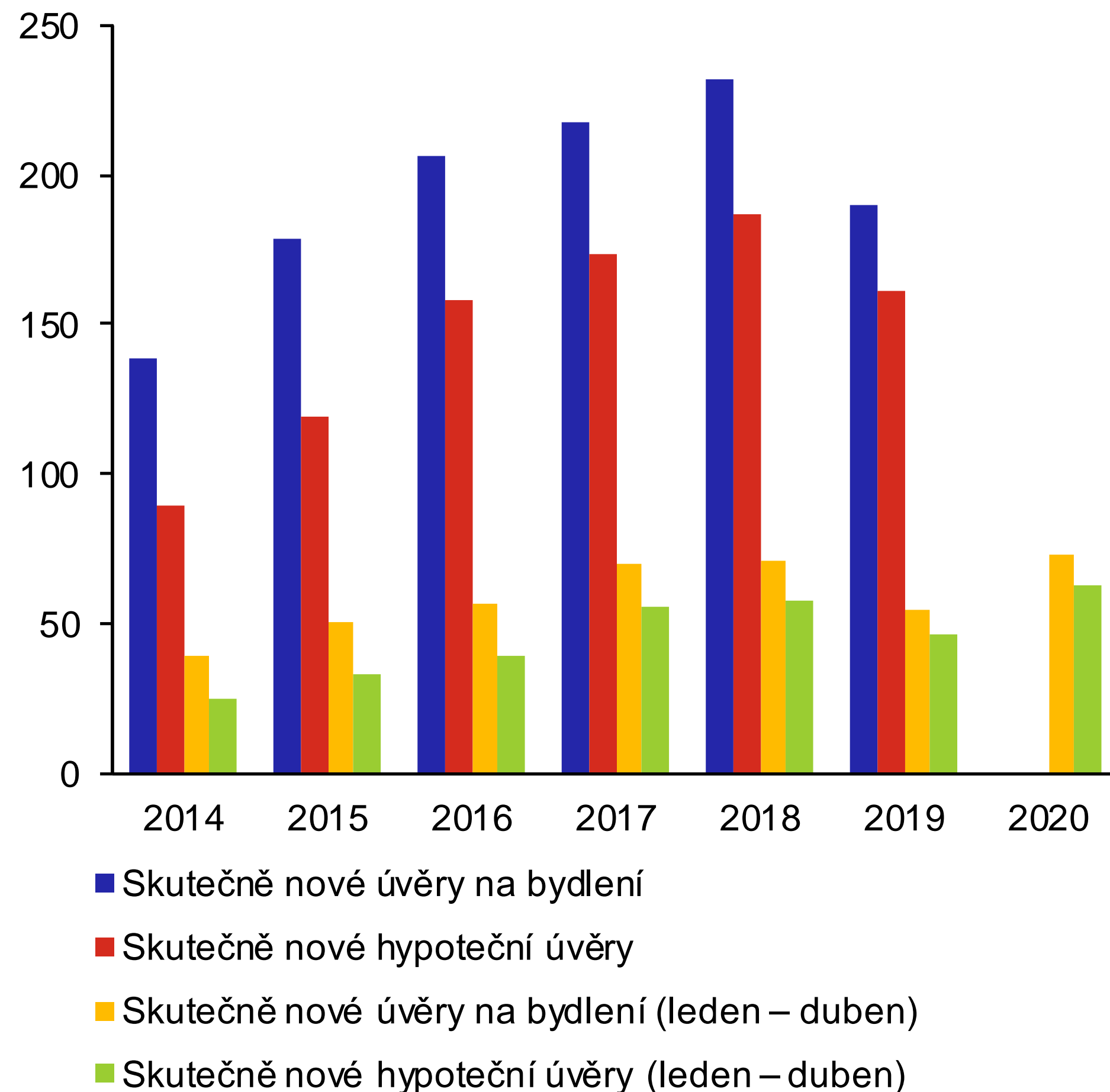
(v %)

Zdroj: ČNB

Trh nemovitostí a poskytování hypotečních úvěrů (2)

Vývoj úvěrů na bydlení a hypotečních úvěrů
(v mld. Kč)

- V prvních čtyřech měsících letošního roku byl objem skutečně nových úvěrů na bydlení i hypotečních úvěrů ve srovnání se stejným obdobím v minulých letech rekordní.
  - Lze předpokládat, že dopady koronavirové krize se v dalších měsících projeví poklesem aktivity v segmentu úvěrů na bydlení.
  - Roztáčení spirály mezi dluhovým financováním nemovitostí a optimistickým očekáváním ohledně jejich budoucího cenového růstu by se tak mělo zastavit.

Trh nemovitostí a poskytování hypotečních úvěrů (3)

- Většina bank ve druhém pololetí 2019 postupovala při dodržování limitů LTV, DTI a DSTI převážně v souladu s Doporučením ČNB, některé se v případě ukazatele DSTI pohybovaly jen velmi mírně nad doporučenými limity.
- Bankovní rada rozhodla, že v tuto chvíli není žádoucí měnit s ohledem na přetrvávající nadhodnocení cen bydlení současnou doporučenou výši limitu ukazatele LTV (90 % při možnosti uplatnit 5% výjimku).
- Bankovní rada s ohledem na očekávané ekonomické dopady pandemie nemoci COVID-19 na vnímání rizik ze strany bank i jejich klientů rozhodla, že od letošního července bude zrušen doporučený horní limit ukazatele DSTI.
  - Lze předpokládat, že poskytovatelé i jejich klienti si budou dobře vědomi rizik a budou se chovat vysoce konzervativně.
- ČNB však poskytovatele úvěrů nadále upozorňuje, že nad určitými hranicemi ukazatelů DTI (8 násobek) a DSTI (40 %) lze úvěry zpravidla považovat za velmi rizikové.
  - Poskytovatelé by měli takové úvěry poskytovat s vysokou obezřetností, a to klientům, u nichž lze předpokládat vysokou pravděpodobnost bezproblémového splácení.

Obsah prezentace

1. Souhrnné vyhodnocení rizik a přehled hlavních opatření ČNB

2. Hodnocení vybraných rizik

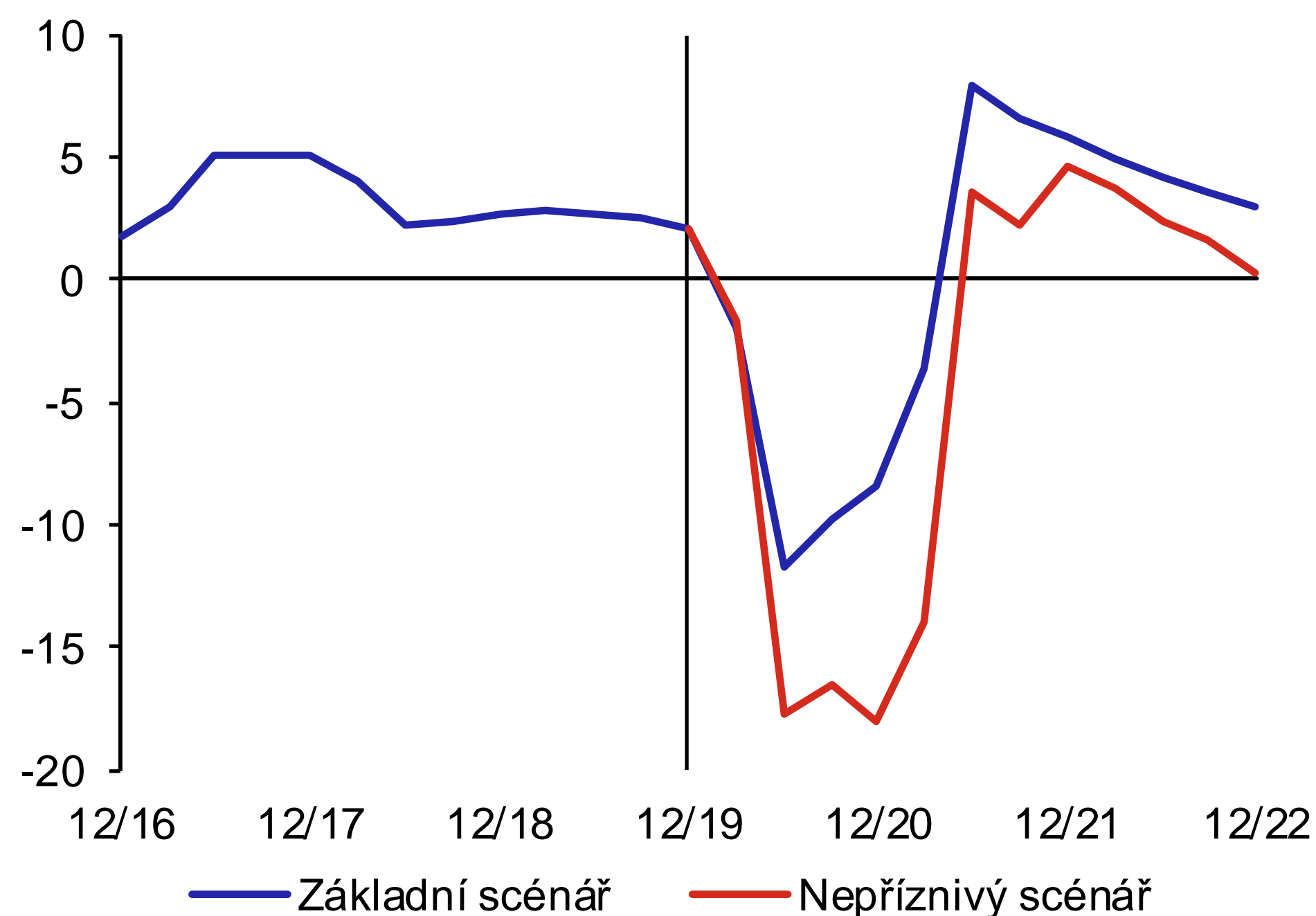

Vývoj HDP v zátěžovém testu

- **Základní scénář** se vyznačuje průběhem, který bývá obvykle přisuzován scénářům nepříznivým. Dochází v něm k výraznému dočasnému poklesu ekonomiky, který se odehrává v prvním roce testu.
- **Nepříznivý scénář** předpokládá přetrvávání koronavirové krize v důsledku další vlny rozšíření onemocnění COVID-19, která Evropu včetně České republiky zasáhne na konci roku 2020.

Vývoj tempa růstu reálného HDP

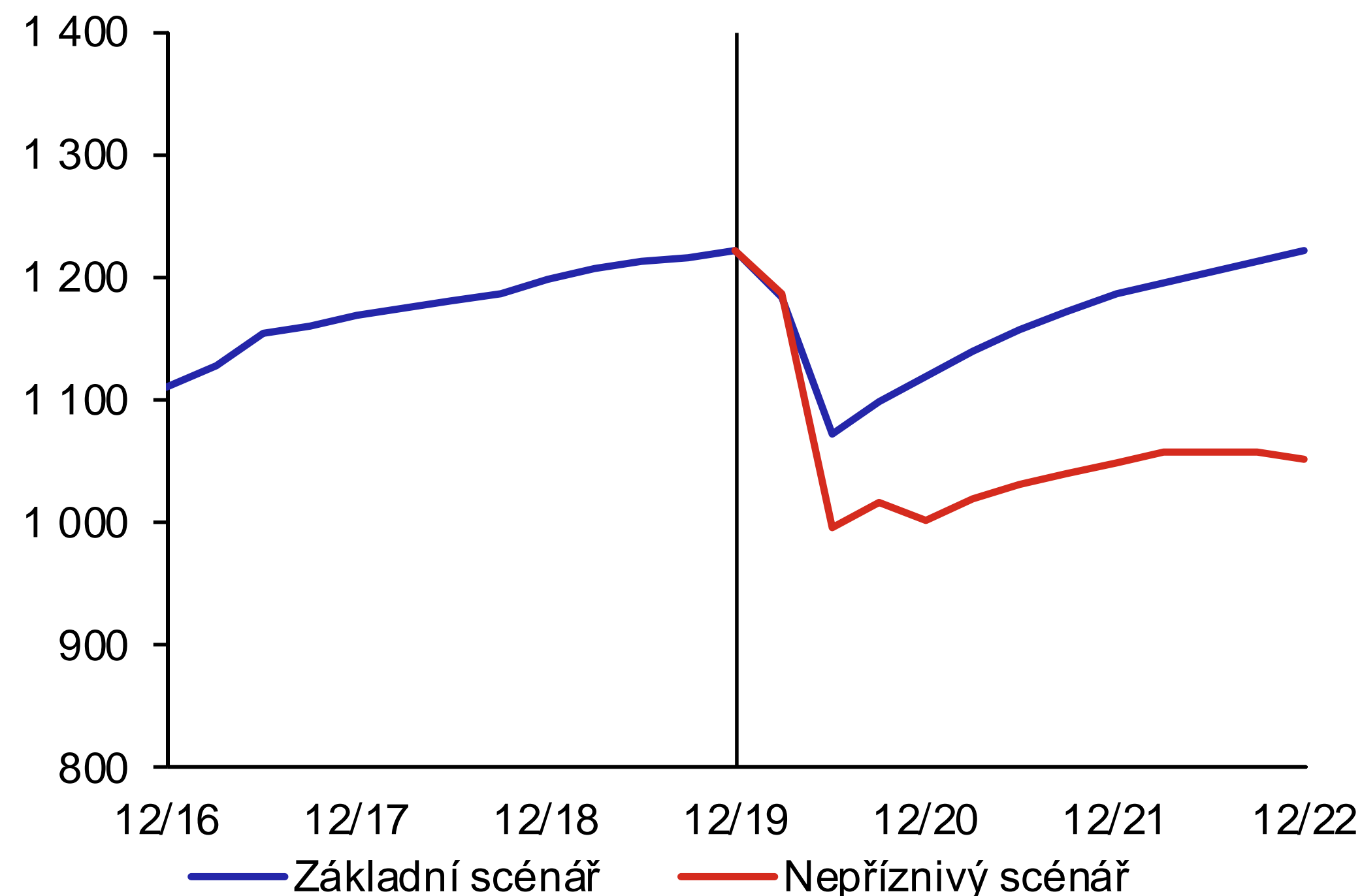
(meziročně v %)

Zdroj: ČNB

Vývoj reálného HDP

(v mld. Kč; čtvrtletně)

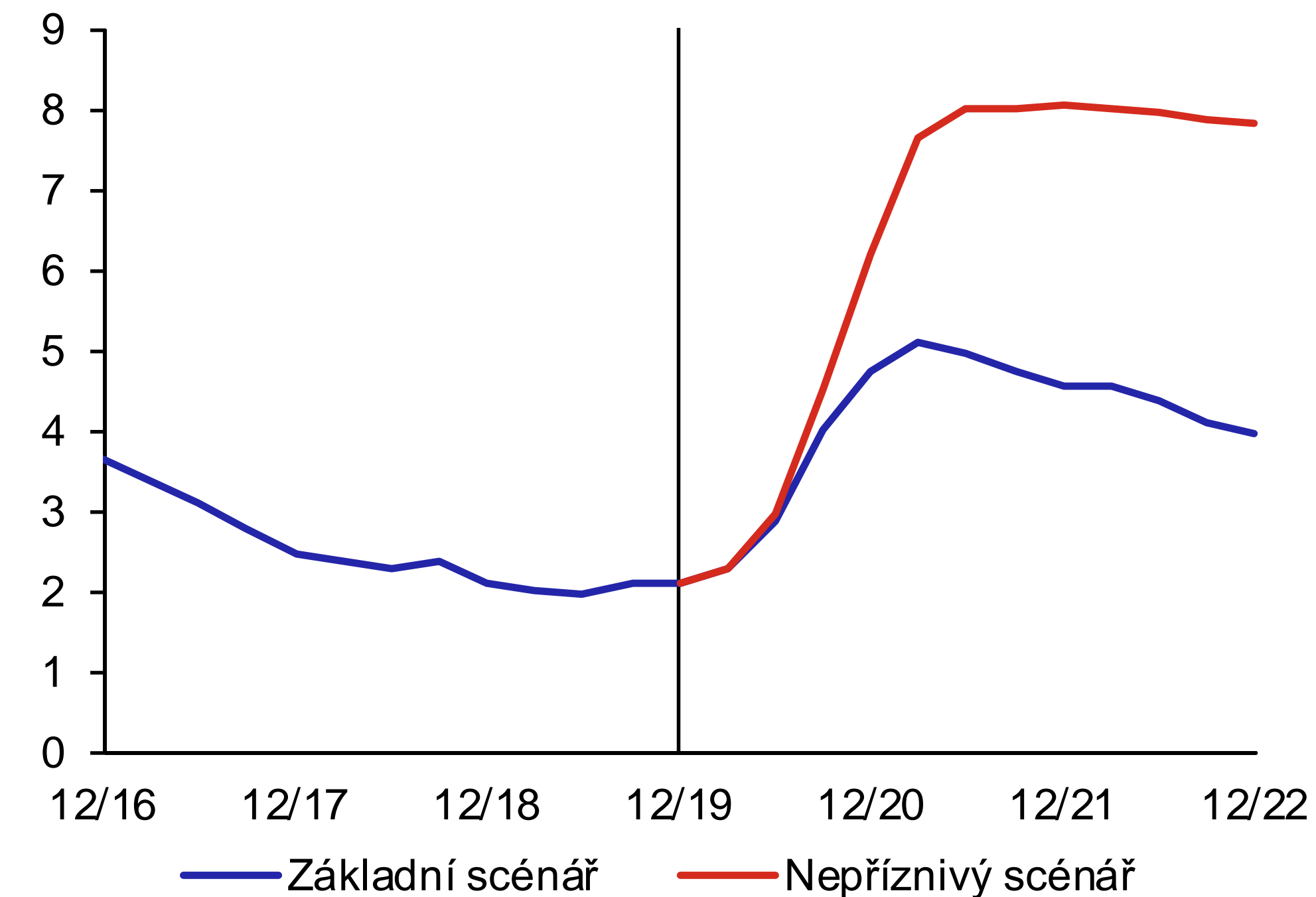

Zdroj: ČNB

Nezaměstnanost a výnosy SD v zátěžovém testu

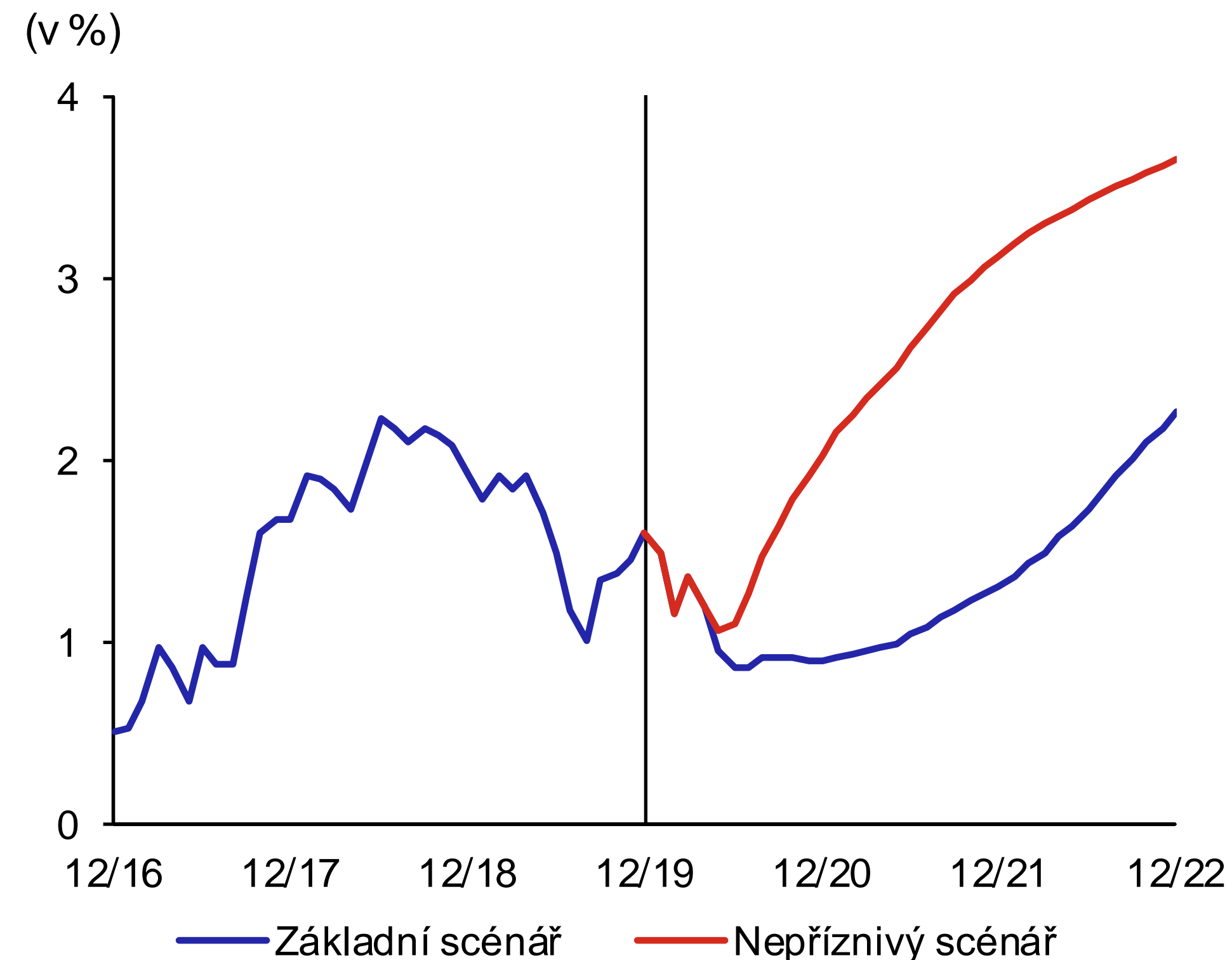
- **Základní scénář** se vyznačuje průběhem, který bývá obvykle přisuzován scénářům nepříznivým. Dochází v něm k výraznému dočasnému poklesu ekonomiky, který se odehrává v prvním roce testu.
- **Nepříznivý scénář** předpokládá přetrvávání koronavirové krize v důsledku další vlny rozšíření onemocnění COVID-19, která Evropu včetně České republiky zasáhne na konci roku 2020.

Vývoj nezaměstnanosti
(v %)

Zdroj: ČNB

Vývoj výnosu desetiletého českého státního dluhopisu

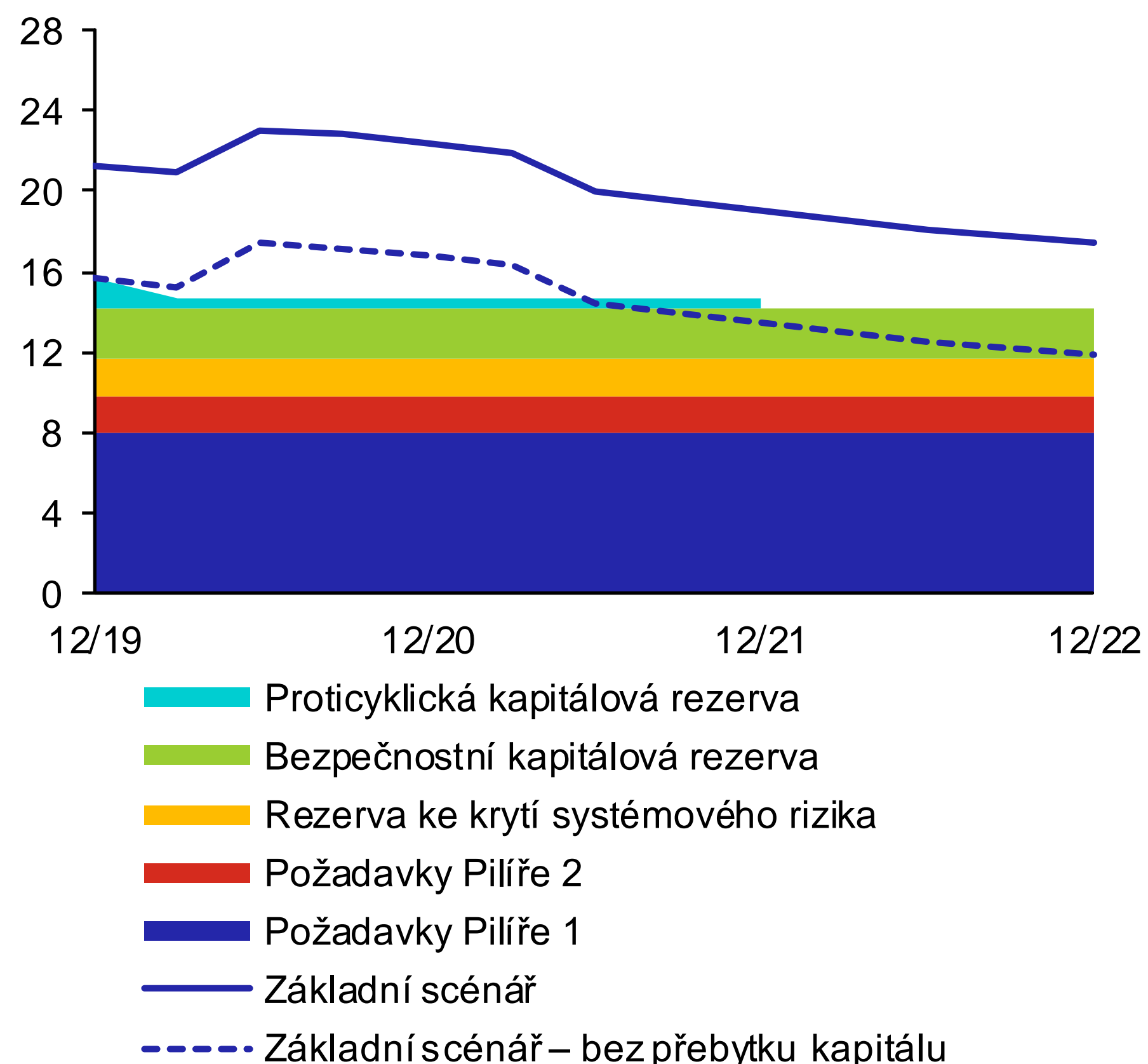

Zdroj: ČNB

Výsledek dle Základního scénáře

Dopad Základního scénáře na kapitálový poměr a kapitálové požadavky bankovního sektoru

(v p. b.)

- Výsledek makrozátěžových testů bank dle **Základního scénáře** ukazuje, že banky jsou schopny zátěž ustát bez větších potíží (plná modrá čára).
- Celkový kapitálový poměr sektoru (21,3 % ve 12/2019) na tříletém horizontu testu klesá o 3,7 p. b. na 17,5 %.
- U žádné banky by nemělo dojít k prolomení 8% hranice regulatorního kapitálového minima).
- U tří bank by však mohl kapitálový poměr poklesnout pod úroveň celkového kapitálového požadavku (TSCR, součet požadavků Pilíře 1 a Pilíře 2), což by vyžadovalo doplnění kapitálu ve výši 0,6 mld. Kč.

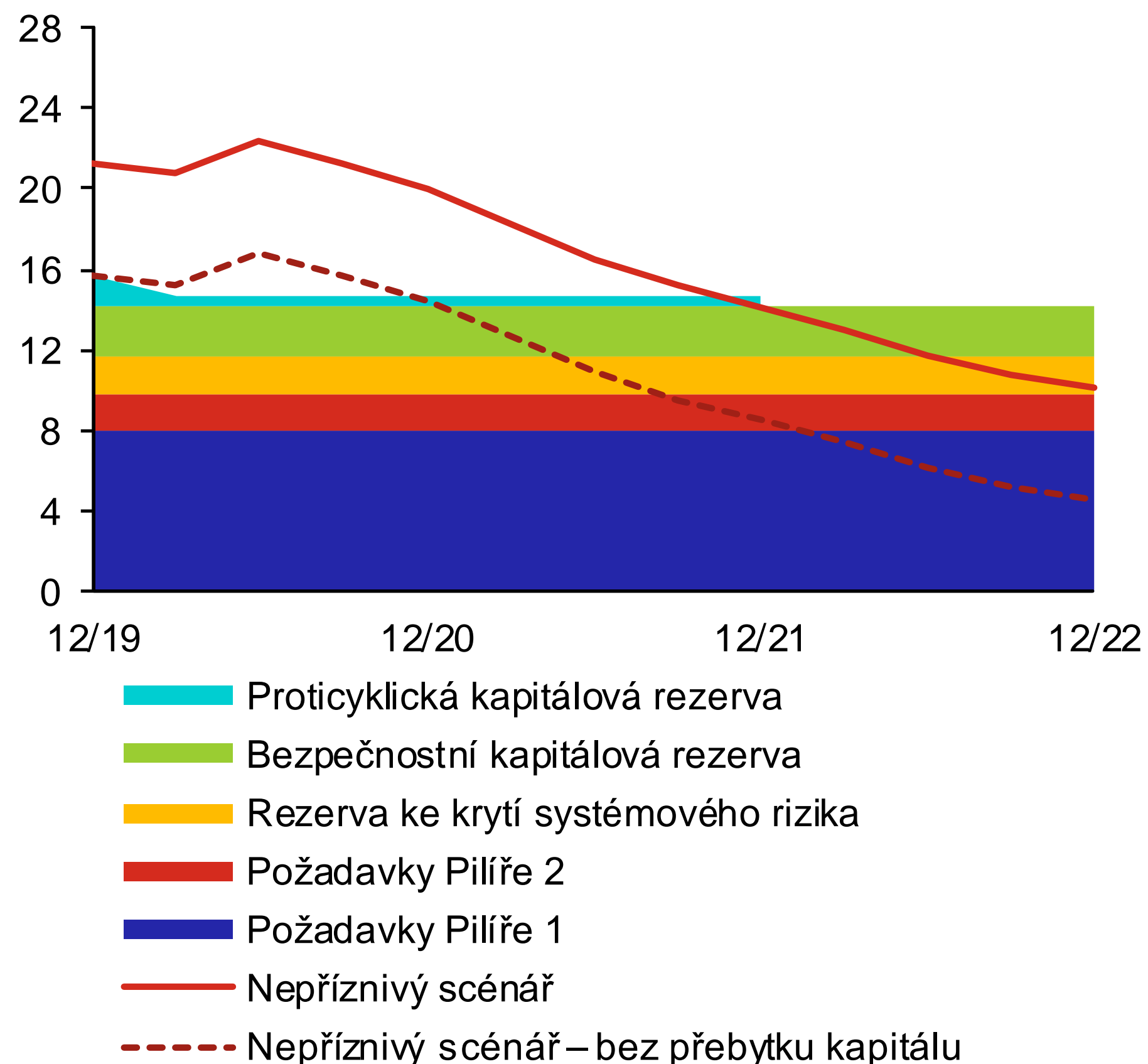
Zdroj: ČNB

Poznámka: V ilustraci je zobrazena reakce makrobezřetnostní politiky reprezentovaná snížením, resp. rozpuštěním proticyklické kapitálové rezervy.

Výsledek dle *Nepříznivého scénáře*

Dopad Nepříznivého scénáře na kapitálový poměr a s kapitálové požadavky bankovního sektoru

(v p. b.)

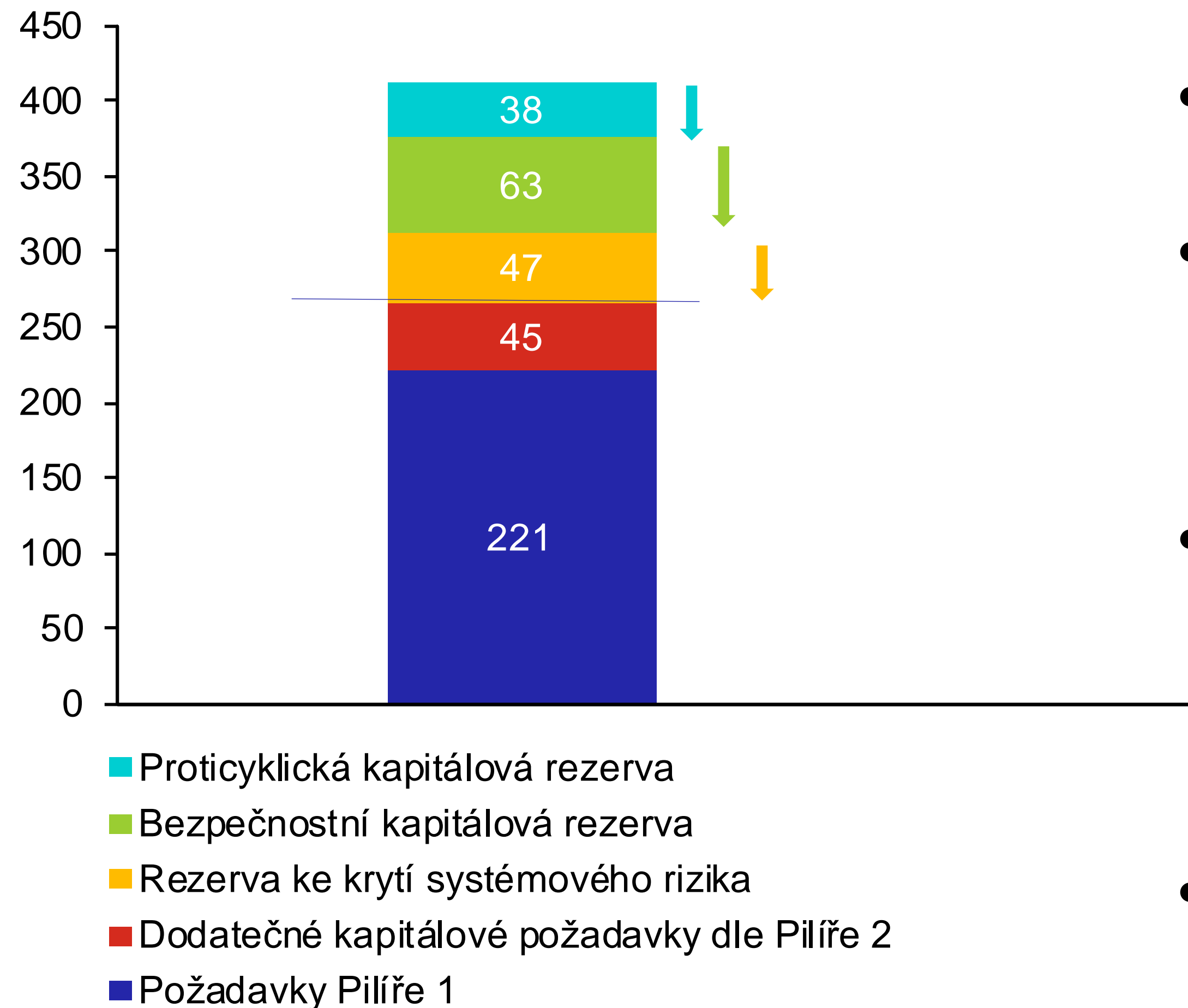
Zdroj: ČNB

Poznámka: V ilustraci je zobrazena reakce makrobezřetnostní politiky reprezentovaná snížením, resp. rozpuštěním proticyklické kapitálové rezervy.

- Výsledek **Nepříznivého scénáře** ukazuje, že rozsah ztrát za daných konzervativních předpokladů by vedl k využití všech kapitálových rezerv (plná červená čára).
- Celkový kapitálový poměr sektoru na tříletém horizontu testu by klesl o 11,2 p. b. na 10,1 %.
- 13 bank by nedodrželo 8% regulační minimum, což by vyžadovalo potřebu doplnění kapitálu ve výši 28 mld. Kč (0,5 % HDP, resp. 5,2 % současného kapitálu bankovního sektoru).
- U 17 bank by poklesl kapitálový poměr pod úroveň celkového kapitálového požadavku (TSCR, součet požadavků Pilíře 1 a Pilíře 2), což by vyžadovalo kapitálovou injekci ve výši 62 mld. Kč (1,1 % HDP).

Absorpční kapacita kapitálu a kapitálových rezerv

Pořadí využití kapitálových rezerv bankovního sektoru
(v mld. Kč, data za konec 2019)

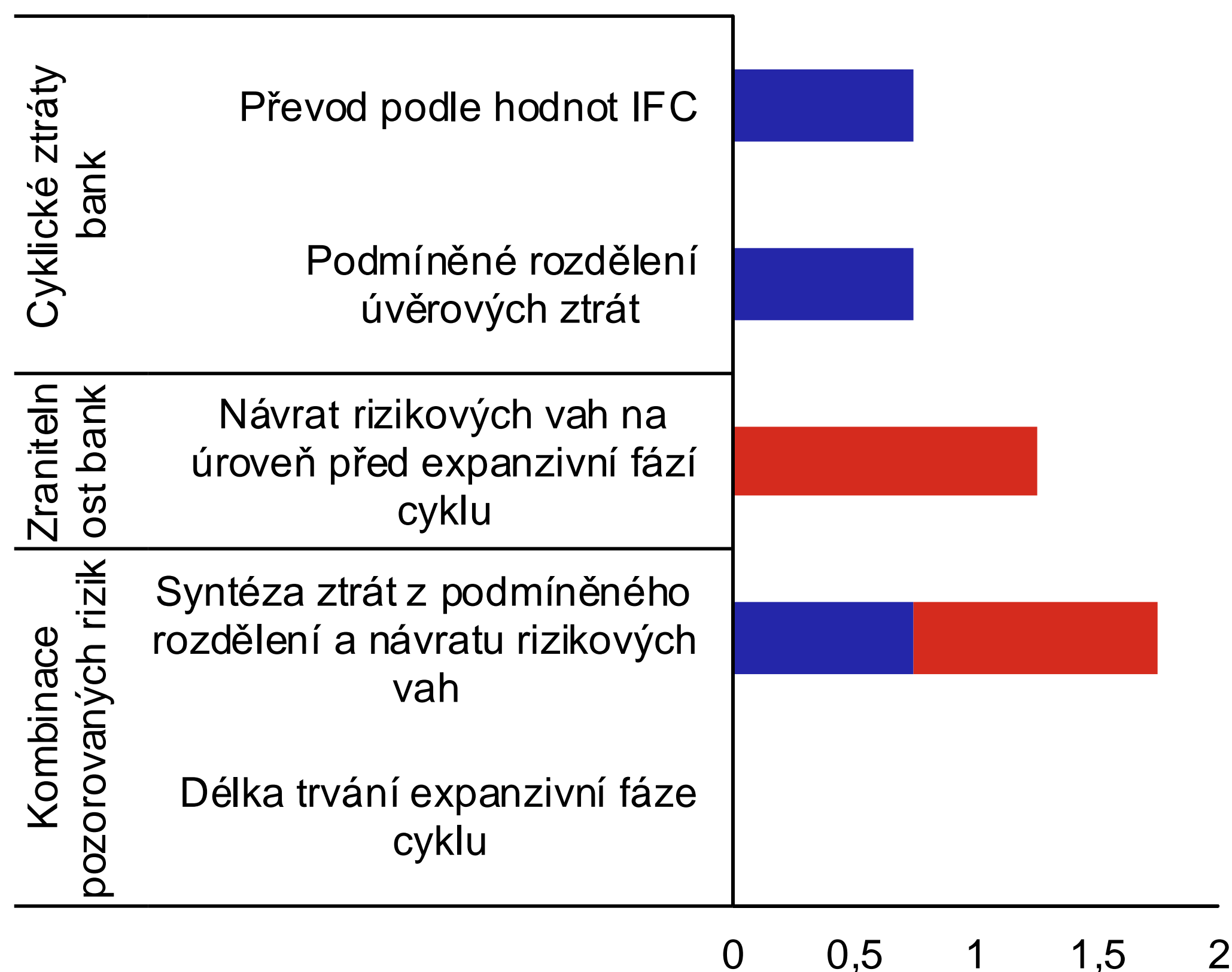

Pramen: ČNB

- Krok 0: ztráty budou absorbovány nerozděleným ziskem a přebytkem kapitálu (necelých 250 mld. Kč)
- Krok 1: Zvýšené úvěrové ztráty mohou postupně dosáhnout úrovně, kdy ČNB plně rozpustí CCyB.
- Krok 2: Eskalace úvěrových ztrát může vést k využití CCoB některými institucemi s cílem krýt vzniklé ztráty a/nebo zabránit omezení úvěrové nabídky.
- Krok 3: KSR má k dispozici 5 systémově významných bank; může být využita jako poslední z kapitálových rezerv tak, aby bylo možno dále úvěrovat reálnou ekonomiku i ve velmi nepříznivé ekonomické situaci.
- Opětovná obnova těchto kapitálových rezerv (CCoB, KSR) může být postupná.

Nastavení sazby CCyB

Implikovaná sazba CCyB dle různých přístupů
(v % celkové rizikové expozice)

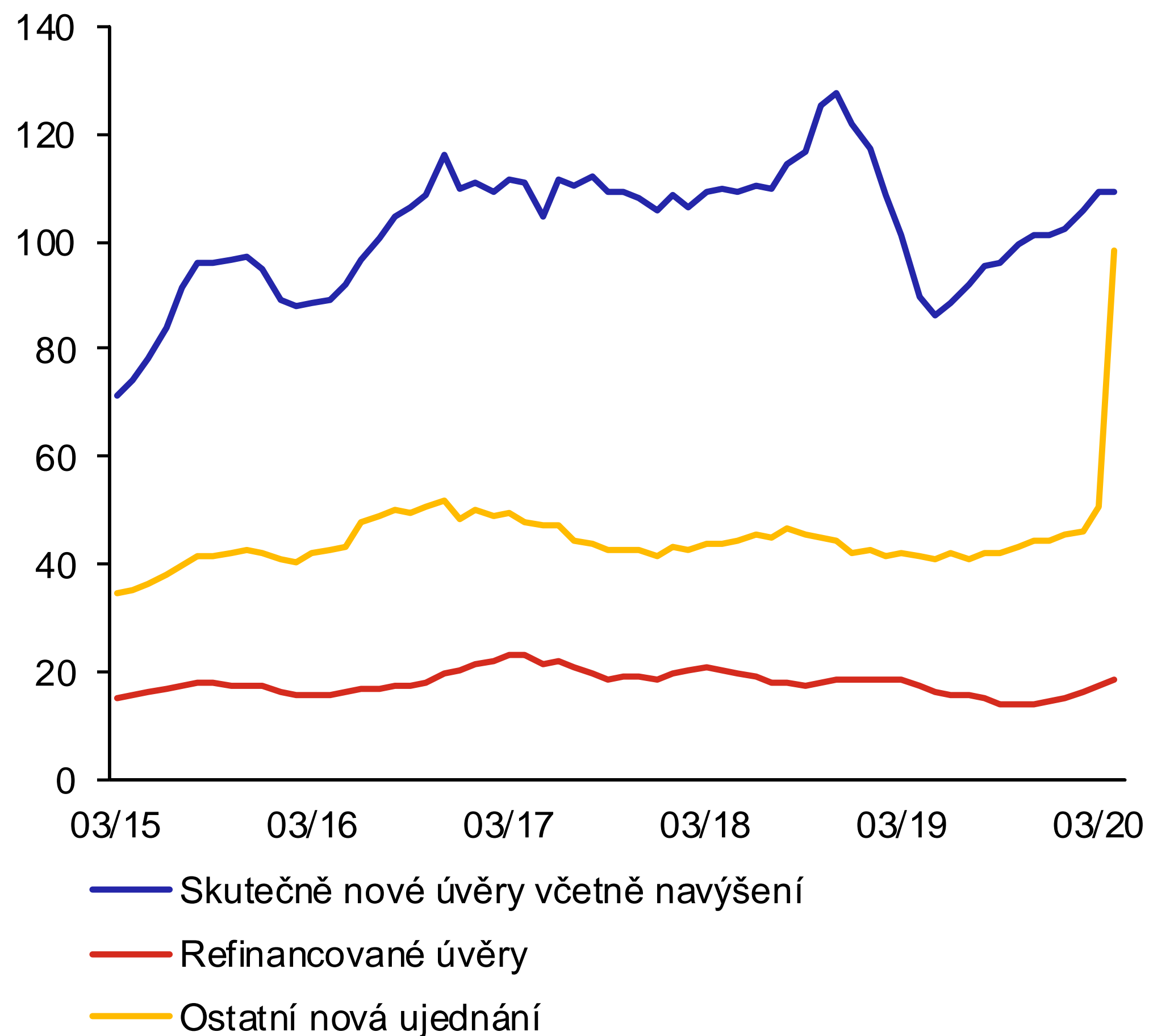
Pramen: ČNB

- Indikátory pro rozhodování v současnosti implikují sazbu CCyB až na úrovni 1,75 %.
- Snížení sazby CCyB od počátku letošního dubna na 1 % bylo vpředhledící reakcí na očekávaný nepříznivý vývoj ekonomiky.
  - Bankám uvolnilo necelých 20 mld. Kč kapitálu k absorpci části úvěrových ztrát, ke kterým s vysokou pravděpodobností dojde v průběhu příštích čtvrtletí.
- Rozhodujícím signálem pro případné další snižování sazby CCyB krok bude naplňování dříve přijatých cyklických rizik v podobě úvěrových ztrát a nárůstu rizikových vah úvěrových expozic.

Úvěry na bydlení a jejich výhled

Pololetní úhrny složek nových úvěrů na bydlení

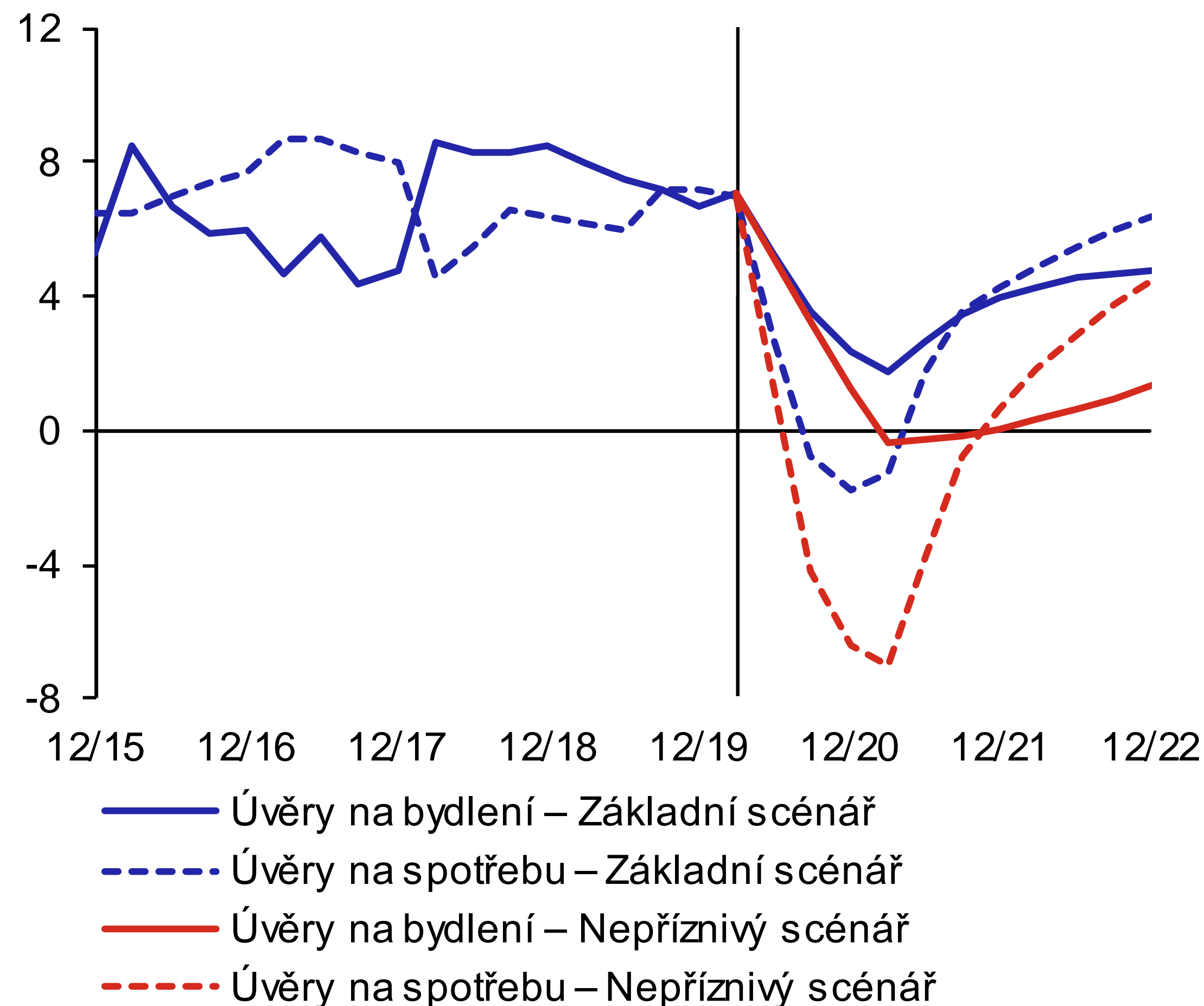
(v mld. Kč; klouzavé šestiměsíční součty)

Zdroj: ČNB

Meziroční tempa růstu bankovních úvěrů domácnostem

(v %)

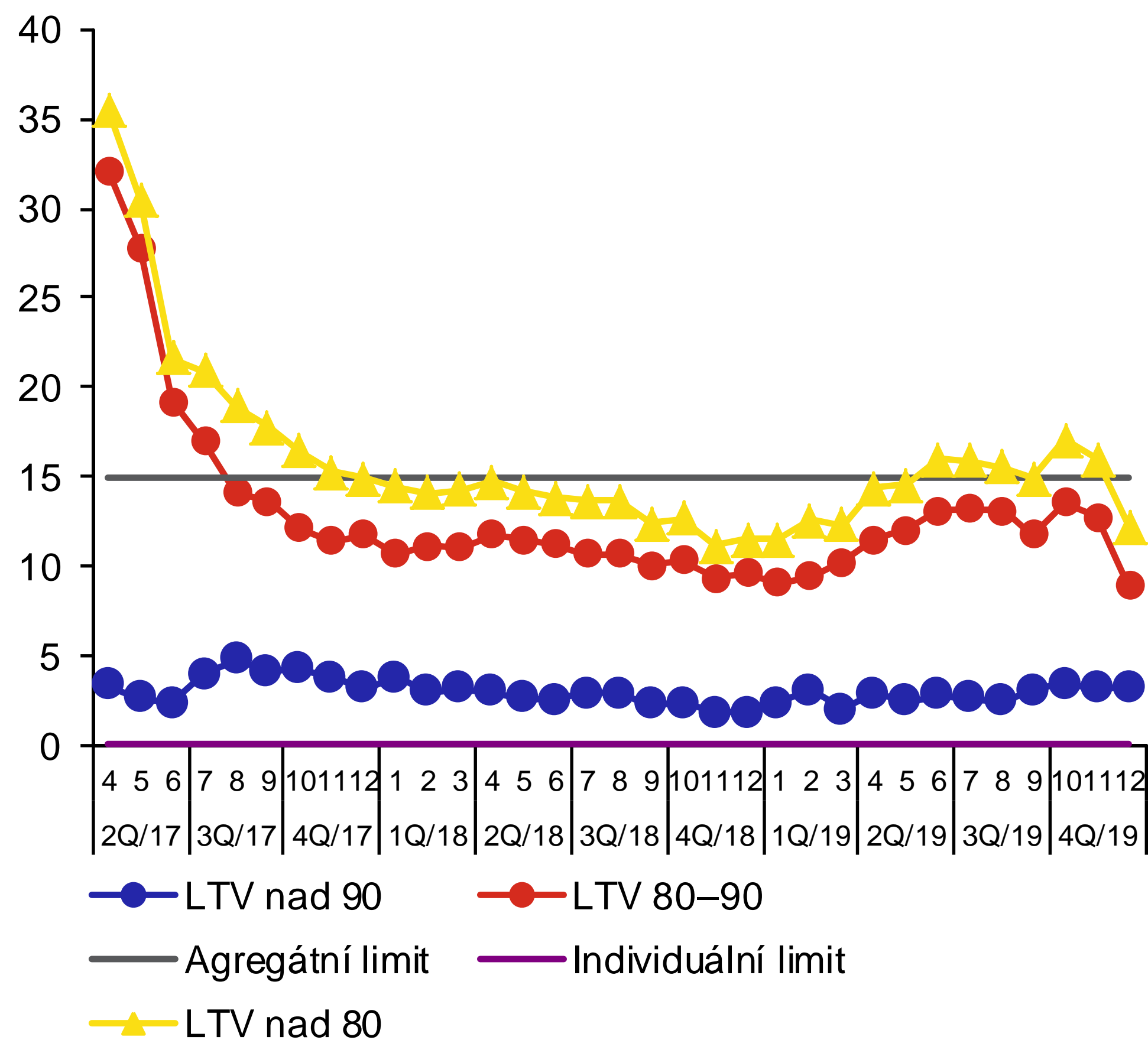
Zdroj: ČNB

Dodržování limitu LTV

Plnění doporučených limitů LTV

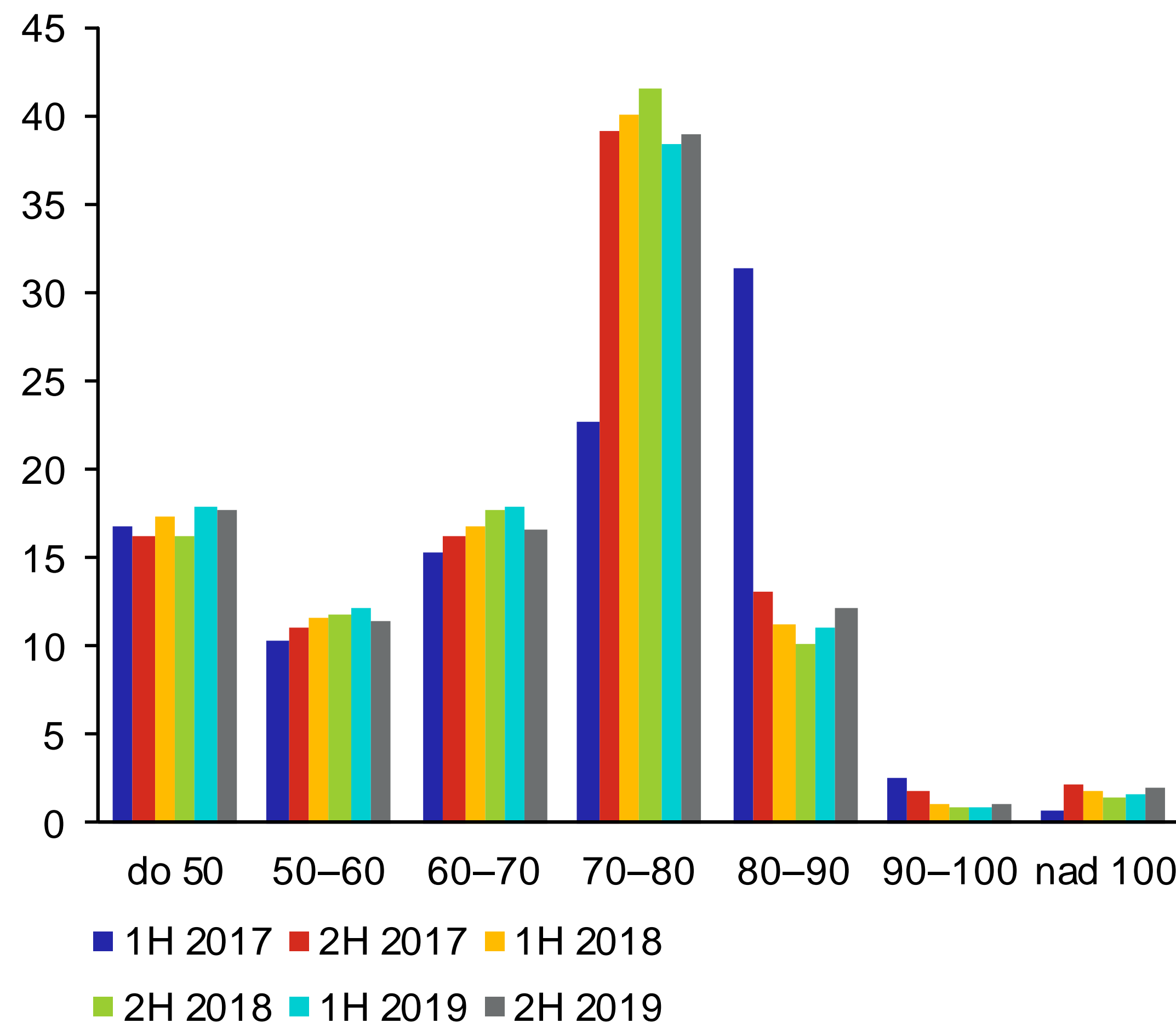
(podíl úvěrů na poskytnutém objemu v %)

Pramen: ČNB

Rozdělení úvěrů podle LTV

(osa x: LTV v %; osa y: podíl úvěrů na objemu v %)

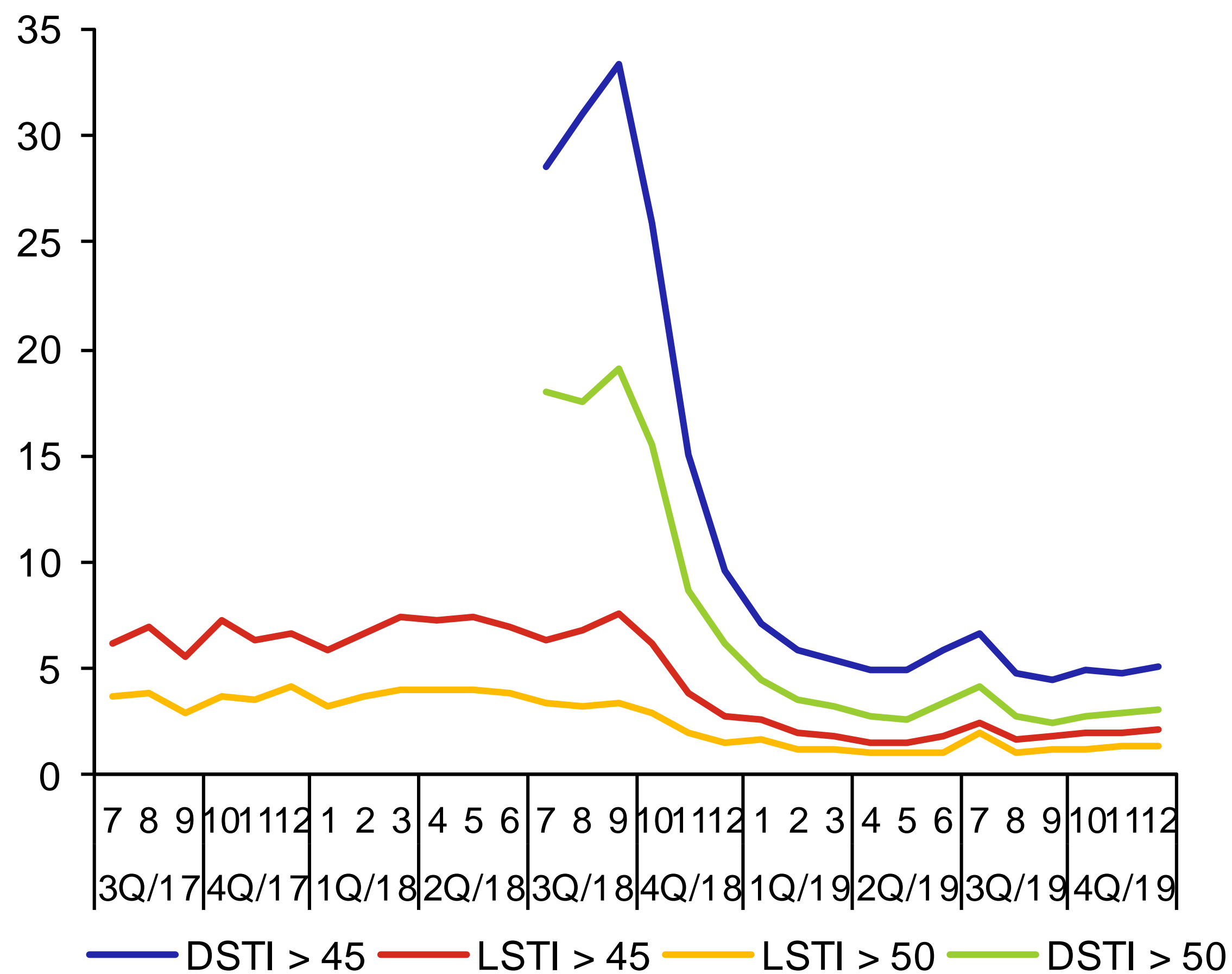

Pramen: ČNB

Dodržování limitu DSTI

Plnění doporučených limitů DSTI

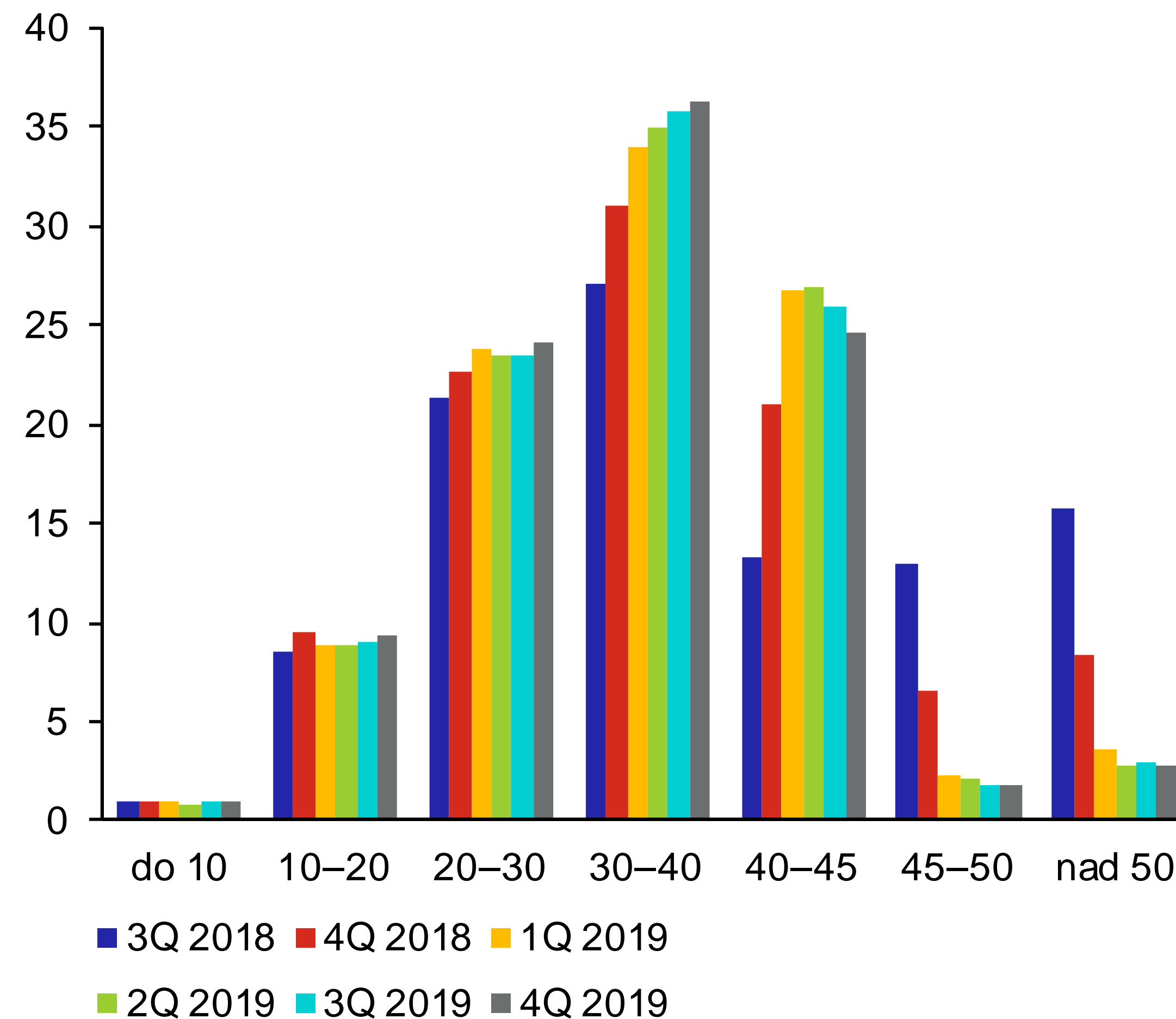
(podíl úvěrů na poskytnutém objemu v %)

Pramen: ČNB

Rozdělení nových úvěrů podle DSTI

(osa x: DSTI v %; osa y: podíl úvěrů na objemu v % v daném čtvrtletí)

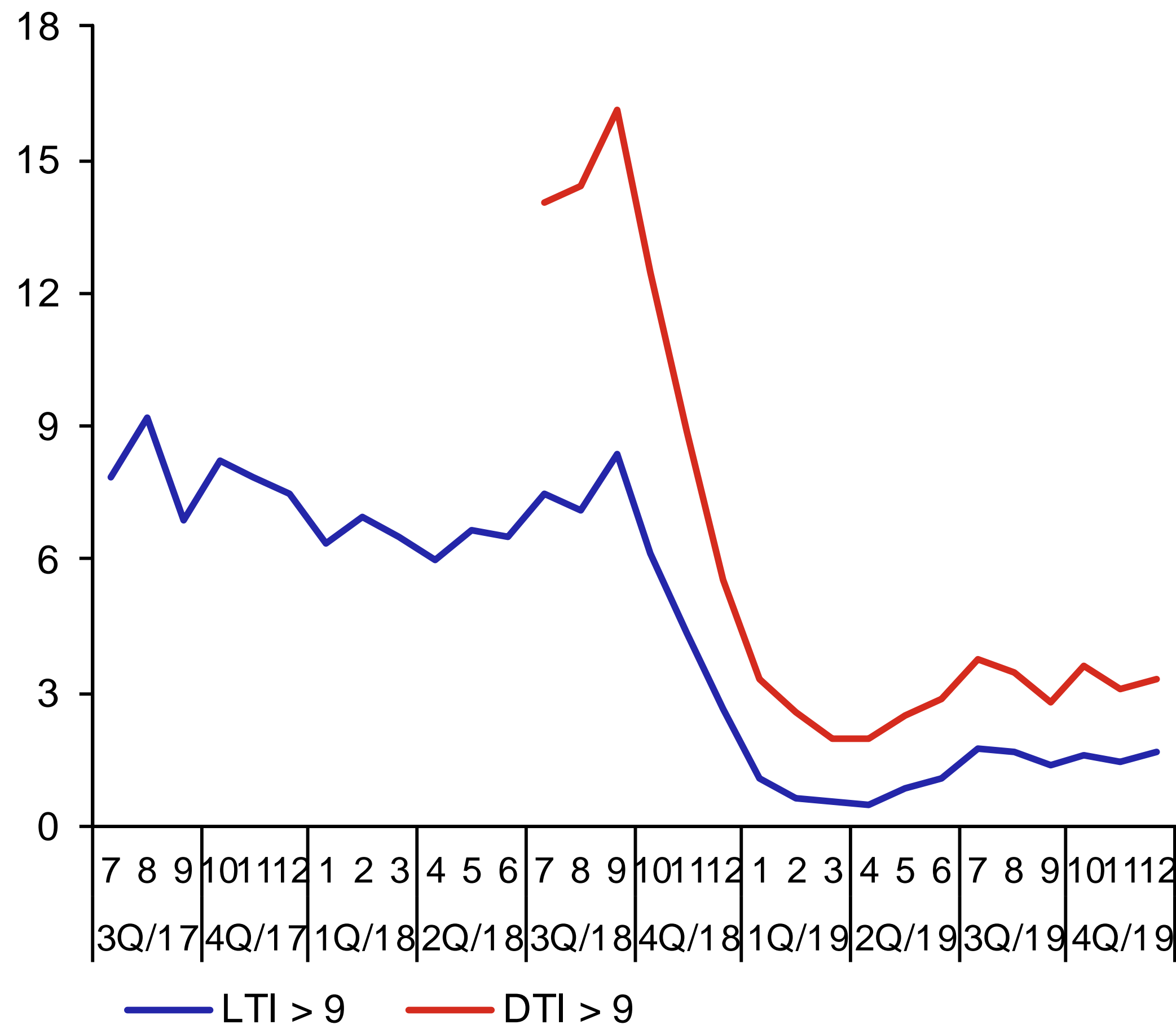

Pramen: ČNB

Dodržování limitu DTI

Plnění doporučených limitů DTI

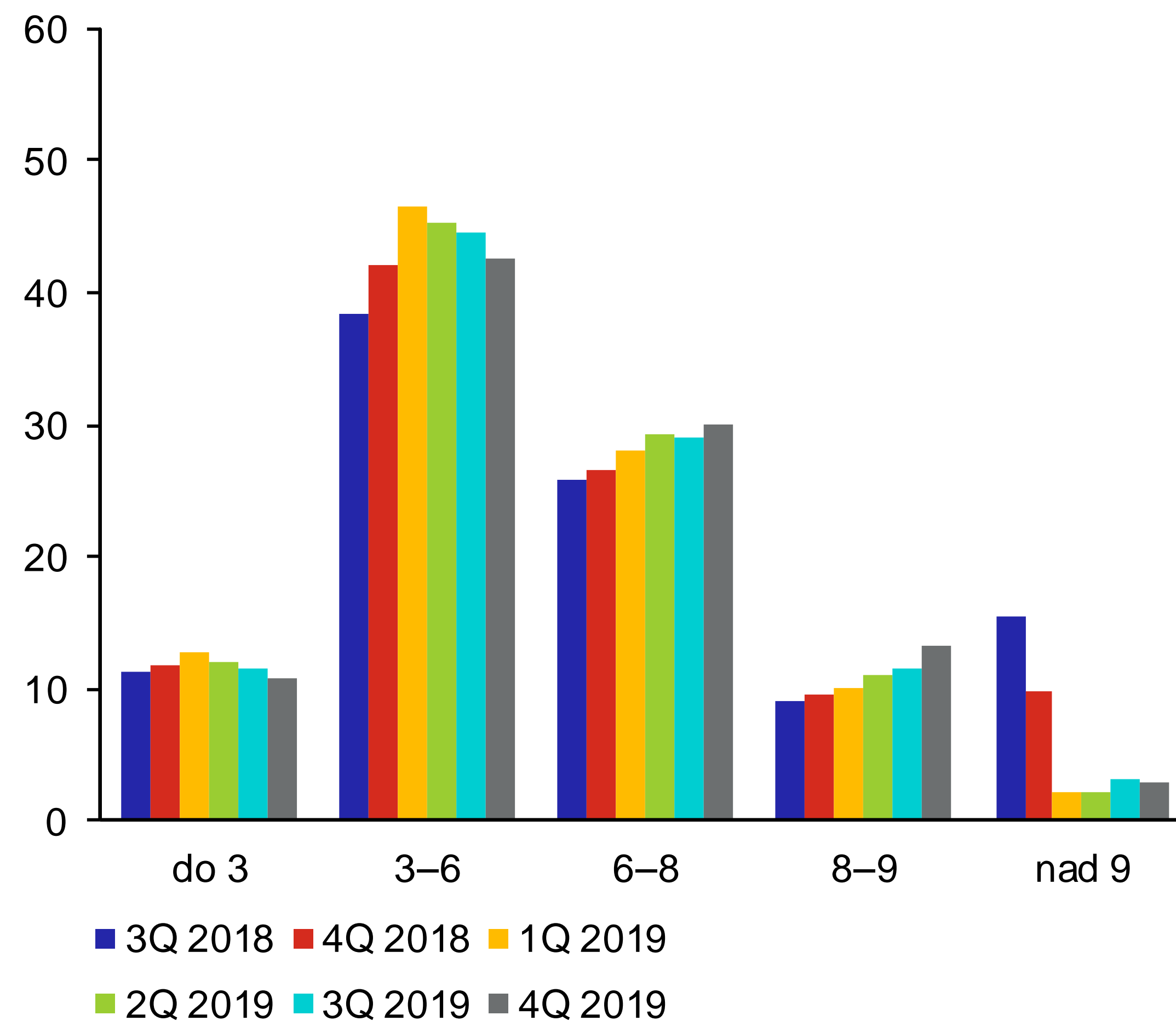
(podíl úvěrů na poskytnutém objemu v %)

Pramen: ČNB

Rozdělení nových úvěrů podle DTI

(osa x: DTI v letech; osa y: podíl úvěrů na objemu v % v daném čtvrtletí)

Pramen: ČNB

Děkujeme za pozornost

---

8. července 2020 budou na webových stránkách ČNB zveřejněny:

- Zpráva o finanční stabilitě 2019/2020
- Záznam z jednání bankovní rady k otázkám finanční stability
- Úřední sdělení – Doporučení k řízení rizik spojených s poskytováním úvěrů zajištěných rezidenčními nemovitostmi